

Nr 237.

Av herr **Hammarlund**, *angående reglering av importen utav fisk och skaldjur.*

Jordbruksutredningen har till regeringen avgivit förslag till märkning av importerad fisk avsett att begränsa en onödig eller i övrigt mindre önskvärd import av fisk och skaldjur. Därest märkningsfrågan av någon anledning icke bliver ordnad med det snaraste, måste andra åtgärder vidtagas i syfte att stabilisera den svenska fiskmarknaden på ett sådant sätt att det blir möjligt för svenska fiskare att kunna existera av sin näring.

Det bör bland annat undersökas, huruvida icke fiskimporten bör ledas genom de svenska fiskarens egna organisationer eller annan under statlig kontroll stående fiskimportorganisation, varigenom skulle vinnas, att affärsmännen icke längre hade något påtagligt intresse att favorisera importerad fisk i annan mån än om denna är bättre. Ett sådant tillvägagångssätt synes även böra kunna medverka till att importen regleras med hänsyn till behovet och icke så planlöst som nu är fallet. I de fall importen fyller ett verkligt behov, sker den dock oftast utan hänsyn till att densamma bör fördelas över en längre tidsperiod och i varje fall icke tillföras affärsmännen i större mängder än som motsvara dags- eller veckobehovet. Hänsynen till vårt lands egna fiskares existensmöjligheter bör kunna berättiga till ett dylikt förfaringssätt utan att därför konsumenternas legitima intressen behöva trädas för nära; det torde icke få anses vara obilligt begärt, att landets egna producenter, beträffande avsättningsmöjligheterna, bliva likställda med det främmande lands, som hit införa liknande produkter till avsalu. Under alla förhållanden torde rättvisan fordra, att producenterna tillhörande det land, varifrån en produkt importeras, deltaga i de förluster, som uppstå genom att den svenska marknaden tillföres större mängder fisk än vad som kan konsumeras. Såsom förhållandena nu äro drabbar följderna av en dylik överproduktion endast svenska fiskare.

Att frågan är svår att ordna medgives, särskilt om man tager hänsyn till den allmänt rådande uppfattningen, att producenter av livsfröndheter icke böra jämföras med landets övriga yrkesutövare, vilka på olika sätt genom statlig medverkan beredas skydd i sin näringsutövning mot utländsk konkurrens. Det får även tagas för givet, att affärsvärldens män icke skulle vilja medverka till genomförandet av här ovan

framförda förslag, men man måste härvid strängt skilja på ett relativt fåtal importörer och den stora lojalt arbetande minuthandlarkåren, vars medlemmar äro de verkliga distributörerna av såväl landets egna som importerade livsmedelsprodukter och härför oftast icke åtnjuta mer än skäligh affärsvinst för sitt arbete. För dessa minuthandlare förefinnes med all sannolikhet ingen särskild anledning att gynna importvaror framför svenska, de ha i regel endast det intresset att tillgång på säljbara varor finnes.

Enligt vad jag har mig bekant pågå redan dylika underhandlingar mellan representanter för ett främmande lands fiskare och en fiskaresammanslutning inom vårt land angående ett dylikt samarbete och det finns all anledning tro, att det icke skall möta oöverstigliga hinder till ordnandet av ett förnuftigt samarbete i dylik riktning.

Det finns även anledning tro, att såväl finska, danska som norska fiskare skulle vilja medverka till genomförandet av ett dylikt samarbete, om de erhöles kännedom om hur förhållandena för närvarande äro för deras svenska kolleger.

Det borde därför icke finnas någon rimlig anledning att längre uppehålla ett system, som gör det möjligt för ett fåtal smarta affärsmän att med större framgång bedriva försäljning av importerad fisk och kräftor i samma ögonblick som det finns god tillgång på liknande produkter fångade av landets egna fiskare, för vilka icke kunna vinnas avsättning, eller i bästa fall först sedan de importerade produkterna försålts.

Genomförandet av här föreslaget samarbete med andra länders fiskare, som införa produkter till vårt land, förutsätter dock, så vitt jag kan bedöma, stöd av statsmakterna.

Att något måste göras är dock klart för alla, som vilja göra sig besvär och undersöka dessa importproblem. Finland, Estland, Lettland och Sovjetryssland komma snart att taga hand om Stockholmsmarknaden och därmed i stort sett mellersta Sverige. Danmark har redan lagt beslag på Sydsverige i så pass grad, att i Malmö och trakten däromkring ofta icke finns att uppbringa fisk fångad av svenska fiskare. Norge har lagt beslag på så gott som hela Sverige i fråga om sådana fisksorter som fångas av västkustfiskarena o. s. v. Med kräftor är förhållandet enahanda.

Svenska fiskareförbundets styrelse är i sitt till jordbruksutredningen avgivna yttrande angående märkningstvång inne på samma tankegång. Jag tillåter mig ur detta yttrande citera följande:

»Det är nämligen uppenbart, att fiskimporten ofta är av den omfattning eller sker på sådant sätt, att allvarlig skada tillfogas vårt fiske, och synes därför intet böra försummas, som kan tänkas innebära lättnad för landets egna yrkesutöfvere, vilka nu flerstädes kämpa med nästan övermäktiga svårigheter på grund av den ohämmade importen. Det torde emellertid i detta sammanhang böra framhållas, att det icke endast är

den totala importkvantiteten, som vållar avsättningssvårigheter. De mest betydande olägenheterna uppstå nämligen ofta därigenom, att de största mängderna importeras under de tider av året, då vår egen tillförsel av respektive fiskslag är störst. Enligt förbundets mening skulle det därför vara synnerligen önskligt, om en viss importreglering beträffande fiskvaror kunde åvägabringas genom avtal eller annan överenskommelse syftande dels att förhindra allt för stora importkvantiteter dels att lämpligt fördela importen under olika perioder av året, så att öfverfyllnad av marknaden därigenom i största möjliga mån undginges. Önskligt vore givetvis, om importen kunde i behöfelig mån begränsas med hänsyn till de svenska fiskarens intressen och alltså i betydande grad nedbringas utan att därigenom konsumentintresset trädde för nära. Minst lika viktigt måste dock anses vara, att åtgärder vidtagas för att förhindra de stockningar i fiskhandeln, som under nuvarande förhållanden till följd av den ytterst ojämn importen ofta inträffa med ty åtföljande kraftiga sänkningar i partihandelns inköpspris utan att samtidigt någon fördel för konsumenterna genom lägre detaljpriser därigenom uppstår. Det kan möjligen tyckas, som om även en sådan reglering borde stöta på avsevärda hinder. Det må emellertid påpekas, att även producenter och exportörer i utförselländerna böra hava ett visst intresse av en dylik reglering, då det givetvis också ur deras synpunkt måste anses fördelaktigt att marknaden ej periodvis öfverfylls, varför överenskommelse beträffande lämplig fördelning av importen ej böra vara omöjlig att åvägabringa.

Den totala importkvantiteten av varje särskilt fiskslag ävensom den fördelning av denna kvantitet under olika perioder av året, som kan anses lämplig, bör givetvis bliva föremål för en ingående prövning, varför förbundet icke är i stånd att nu framlägga något förslag i dessa hänseenden. Förbundet anser sig emellertid böra såsom önskligt föreslå, att här framförda synpunkter beträffande åstadkommande av skyddsåtgärder mot skadlig import av fisk med det snaraste upptagas till allsidig undersökning.»

Fiskarens fångstmetoder hava förbättrats avsevärt under senare åren. Staten lämnar genom hushållningssällskapen billiga lån till fiskarna för inköp av båtar och redskap, varigenom fiskarens antal ökar och därmed även ökad produktion. Inget åtgöres dock för att skapa ordning och reda på avsättningsmarknaden. Import av livsmedel och varudistributionen har hittills ansetts vara något som icke tillkommer myndigheterna att befatta sig med. Men man besinnar icke att fiskarens yrke är sådant att detsamma icke medger honom att ägna sig åt dylika spörsmål. Så mycket större blir därför de enskilda affärsmännens ansvar, i vars händer fiskarna helt bliva lämnade.

Det är sant att mycket skulle kunna vinnas, därest fiskarna vore kraftigt organiserade, men enbart organisation är icke tillräckligt. Fiskaren

som yrkesutövare behöver liknande stöd som staten lämnar industriens lönearbetare, statens löntagare, läkare m. fl. grupper yrkesutövare, vilka äro skyddade mot utländsk konkurrens, antingen genom importförbud av utländska yrkesutövare eller genom andra skyddsåtgärder, exempelvis höga industritullar, och därigenom endast ha att räkna med konkurrensen inom vårt eget land.

Förhållandet är det alldeles motsatta beträffande fiskarena. Utan att någon hänsyn behöver tagas till de svenska fiskarens existensmöjligheter, äger vilket land som helst obehindrat hit importera huru stora mängder färsk fisk som helst.

Är det under sådana förhållanden tänkbart, att den enskilde affärsmannen skall känna sitt ansvar så starkt, att han med tanke på de svenska fiskarens existensmöjligheter söker begränsa fiskimporten till det strängt nödvändiga? Erfarenheten ger vid handen, att så ingalunda är förhållandet. Den enskilda affärsmannen tager inga andra hänsyn än de som sammanfalla med hans egna affärsintressen. Och i allmänhet förhåller det sig så att det är förenat med större förtjänst att sälja importerad fisk därför att densamma försäljes billigare och i större partier än den svenska, som måste hopsamlas i mindre poster från ett flertal fiskeplatser. Att den importerade fisken oftast måste betalas kontant förbättrar icke saken för de svenska fiskarena. Vad som inköpts av importerad fisk måste säljas i första hand, eljest tillskyndas den enskilde affärsmannen onödiga förluster. Förefinnes ytterligare behov av fisk kan den svenska fiskaren få sälja sina fångster, men affärsmännens ställning som fria importörer medföra att de kunna utöva en hart när diktatorisk ställning gentemot de svenska fiskarena. Det är ingalunda ovanligt, att dessa senare få det beskedet, att affärsmännen icke äro i behov av deras fångster, då importerad fisk finns att tillgå i hur stora mängder som helst.

Den allmänna uppfattningen torde dock vara den, att genom den oreglerade importen ha konsumenterna möjligheter att anskaffa sitt behov av fiskföda till billigaste möjliga pris. För den som vill göra sig besvär med att undersöka skillnaden mellan den importerade fiskens inköpspris och det pris konsumenterna få betala för fisken i den allmänna marknaden, skall det snart vara klart att så icke är förhållandet. Den fria importen är ett affärsintresse, men därför icke alltid ett frihandelsintresse, och ännu mindre behöver densamma betyda ett konsumentintresse.

Finns det under sådana förhållanden anledning till att med likgiltighet åse, hurusom svenska fiskare hotas till sin existens endast därför att ett fåtal affärsmän finna med sina intressen förenligt att så sker? Jag är övertygad om att det finns många rättänkande affärsmän, som gärna skulle ägna sig åt att sälja fisk, fångad av svenska fiskare, om det bara lönade sig i samma utsträckning som med importerad fisk och om icke konkurrenten handlade med importvaror. Såsom det nu är ordnat är det

Med anledning av vad sålunda anförts hemställas,

Stockholm den 22 januari 1932.

Nestor Hammarlund.

Till Sverige importerades under år 1930 fisk och skaldjur till följande mängder och värden.

Kronor 20,083,384

Cirka 20,000 yrkesfiskare och 50,000 binäringsfiskare beräknas hava helt eller delvis sin inkomst av fisket.

